

טיב הקהילה

ב"ד

בשלה
י"ג שבט תשפ"ו
 המסע לוי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג 4:36
מוצ"ש"ק 5:51
ר"ת 6:30

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:26 | **סוז"ת א' 9:35**
סוזק"ש ב' 9:10 | **סוז"ת ב' 10:04**

גליון מס':
819

י"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ואכן רבות בשנים לאחר מכן היו אנשי העיר שומרים את פקודת רבם, ואכן ראו ברכה בלתי טבעית בעסקיהם. ורק כעבור הרבה שנים ונתחלפו הדורות התחילו בני המקום להקל בהוראת הצדיק, וככל שרפו ידיהם מן התורה חזרה שגרת הטבע גם באסמיהם, או אז באו לכלל הבנה שכל עושרם היתה בשכר עמלם בתורה, והעידו הכל כי התורה זנה ומפרנסת את העמל בה.

ואולם זאת עלינו לדעת כי השפע הנמשך בזכות התורה צריכה עמה גם אמונה איתנה וחוקה, שכן גם ה'מנ' המורה על ברכה זו תלויה היתה באמונה, כמבואר במדרשי חז"ל שהמאמינים והבוטחים באמת בהשי"ת מצאו את מזונם בפתח אוהלם, ואלו שאמונתם היתה רפויה יותר היו צריכים לנדוד בחוצות כדי למצוא את חלקם, וככל שאמונתם היתה יותר רפויה היו צריכים להרבות בנדודים עד שמצאו את מאכלם, זאת אמרת שגם אם מן השמים מקציבים ומכינים לאדם את מזונו, ומוכנים לתת לו בלא שום יגיעה, צריך גם האדם להכשיר את עצמו לכך, וזאת על ידי אמונה איתנה במי שזן ומפרנס.

מרחן ה'חזון איש' ז"ע העיד על עצמו באחת מאגרותיו, שכל ימיו מיעט בהשתדלות לפרנסתו, ואף על פי כן לא היה לו חסרון בפרנסה, כי אכן היה הוא חטיבה אחת של תורה ואמונה איתנה בהשי"ת.

אמנם מוטל על האדם לדעת כי אין האמונה כדבר טבעי בלבו של אדם, האמונה השלימה היא מהדברים שקשה לקנותם באבנים טובות ומרגליות, ועל כן אי אפשר לו להאדם להחליט על עצמו שהינו נמנה אם המושלמים באמונה, ומתוך כך לעזוב את אמונתו, ולהקדיש כל עתותיו לתורה, וגם מי שסבור שהוא איתן באמונה יפשפש היטב בדעתו שמא זוכה להבנה זו מחמת עצלות או פריקת עול, כי אז מחובתו להנהיג עם עצמו מנהג דרך ארץ.

ואולם גם מי שאינו שלם באמונה בהירה, ומוטל עליו להשתדל ביגיעת כפיים, בכל זאת מידי מאמין אינו יוצא, כי כל הזוהר במשפטי התורה הינו בכלל המאמינים בהשי"ת, וביכולתו לקדש חלק מעתותיו לתורת השם, ועל אלו הזמנים יתחוק באמונה שלא יקפח הקב"ה את שכרו, וימציא לו הרווח של אלו השעות מבלי יגיעו.

ולאמיתו של דבר גם אם מגרע את פרנסתו כששובת מן המלאכה כדי להגות בתורה, הלאו זוהי חובתו כדאיתא בשו"ע (או"ח סימן קנה סעיף א) וז"ל: 'ויקבע עת ללמוד, וצריך שאותו עת יהיה קבוע שלא יעברנו אף אם הוא סבור להרויח הרבה' עכ"ל. עוד איתא בשו"ע (או"ח סימן רלח סעיף א) שגם בלילה יש לקבוע שעה לתורה, ושיש צורך להיות זוהר בה יותר מביום, ושם (בסעיף ב) מביא עוד שאם נטרד ביום ונאנס ולא למד בשעה היעודה לכך עליו להשלימו בלילה.

וכשמתגבר היצר ומנסה להטרידו מן התורה ולהמשיך לבו אל המלאכה לא יאבה לו, ויאמר לעצמו הלאו הצורך בעמל מלאכה הינו כתוצאה מן ה'קללה' שקילל הקב"ה את האדם בזיעת אפיו תאכל לחם' (בראשית ג. יט) ואם הקדשתי לעצמי שעה של קורת רוח בעסק התורה, האין יבוא זה להמשיכני שוב אל הקללה, ולהמיר בעדה שעה של קניני נצח?...

המשפחה פרנסת בזכות תורה ואמונה

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' מלא העמור ממנו למשמרת לדרכתכם למען יראו את הקהם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציאני אתכם מארץ מצרים: (טו, לב)

ופירש"י: לדורותיכם - בימי ירמיהו כשהיה ירמיהו מוכיחם, למה אין אתם עוסקים בתורה והם אמרים נניח מלאכתנו ונעסוק בתורה, מהיכן נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן ואמר להם (ירמיהו ב. א) הדרור אתם ראו דבר ה', שמעו לא נאמר אלא ראו, בזה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון לישראל:

הנה בכל הדורות היו בני ישראל סמוכים ובטוחים בעצת הצדיקים הקדושים ששתל הקב"ה ביניהם, ועל אחת כמה וכמה כשהיה מדובר בהבטחה שיצאה מפייהם, ישראל קדושים האמינו שאם הצדיק מבטיח ישועה מתרצה הקב"ה להבטחתו. וכל המובטחים מפייהם הסירו יתיכף דאגתם מלבם, גם אם באופק לא ראו עדיין האין תתקיים ההבטחה. וכל זה הוא גם אחר שפסקה נבואה מישראל, וכל שכן שכוחו ישראל לנביאים קדושים, ודאי לא היה מי שבריהרר על דבריהם.

והנה כהיום הלאו צדיקים מועטין הם, וכמעט שאין אנו זוכים לבחינת 'צדיק גזור והקב"ה מקיים', ובכל זאת זוכים גם בני דורינו להבטחה בהירה מפי נביא ה', הלאו הוא הנביא ירמיהו, הוא זה שהוכיח את ישראל על שאינם עוסקים בתורה, וכשהתנצלו על כך שנתונים הם בצרה כתוצאה מהקללה שקילל השי"ת את זקנים, ומוכרחים הם בסיבתה להמציא טרף להם ולבני ביתם, לא נתקבלו דבריהם על דעתו, והוציא להם את צנצנת המן, והוכיח שהמקדיש עתותיו לתורה יזכה בפרנסה גם מבלי שיעסוק במלאכה, רק יבטח בהשי"ת והוא יכלכלהו על ידי הדרכים הידועים לו. ואם ב'חות דעת' של נביא עסקינו, מי יהרהר אחריה?!

דברי הנביא לא נאמרו רק לאנשים רמי מעלה שברורו, שכן הוכיח דבריו מ'צנצנת המן', והלאו היא הוכחה מן התורה הנצחית שנתנה לכל הדורות.

ואכן ישראל קדושים צברו נסיון בדבר, ויכולים להחיות על הרבה מקרים שבהם ראו אין נתקיימו דבריו.

אחד המקרים הידועים בהם נתגלתה טולת התורה היה בימי ה'אור החיים' הקדוש. עוד בטרם עלייתו לארץ הקודש שימש כרב באחת מארצות מורוקו, וראה שבני העיר עושים מלאכתם קבע ותורתם בטילה, ובתחילה משך לבם לקבוע עתים לתורה בשעות מסוימות ביום, והבטיחם שפרנסתם לא ייגוק, וברבות הימים הוסיף לשלם להרויב עתותיהם לתורה, והבטיחם שוב שיראו ברכה מרובה במעט השעות שיקבעו לעבודתם, ואכן היה זה פלא וראו ברכה גדולה בעסקיהם על אף שלא עסקו בהם כי אם שעות בודדות ביום, ובהמשך דרבן אותם לקדש רוב ימות השבוע רק לתורה, ורק בב' או ג' ימים בשבוע הקדישו איזה שעות לעבודתם, וככל שהרבו בתורה ומיעטו במלאכה נתברכה הברכה בעסקיהם, ונתעשרו עושר גדול.

וכשביקש ה'אור החיים' לעלות ולחונן עפר הארץ הקדושה, נפרד מבני קהילתו, ואז הנחה את דרכם הלאה, ואמר להם שכל עוד שישמרו עתותיהם לתורה כפי שנקבעו בעודו עמם יזכו ויעשו חיל גם בעסקיהם באותן שעות מועטות, ויזכו לעושר רב ולא יהיו חסרים כלום.

טיב המערכת

ד' ילחם לכם ואתם תחרישון

חז"ל אומרים קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, וכל המגידים והדרשנים עומדים על השאלה 'מדוע דווקא כקריעת ים סוף? ומהי ההשוואה בין השניים? יש כמה תירוצים לשאלה, אבל התירוץ הפשוט הוא שכשם שבקריעת ים סוף אנחנו מבינים שהישועה והנס נעשו אך ורק ע"י הבורא, כך גם בזיווגו של אדם, כל זמן שאדם חושב שהישועה תלויה בו או באדם אחר, מתבוששת ישועתו מלבוא, ורק ברגע שאדם מבין שאין בכוחו של אף אדם להישועו - מלבד הבורא יתברך, אז הקב"ה מושיעו ושולח לו את זיווגו, ובכל זאת נשאר לנו להבין: מה כ"ב קשה בזה?

כשבני ישראל עמדו לפני ים סוף והמצרים מאחוריהם, הם היו מבולבלים, מה עושים עכשיו? לאן פונים? והיו מהם שאפילו אמרו למשה 'המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר? מה זאת עשית לנו', ומה עונה להם משה רבנו? 'אל תיראו, התיצבו וראו את ישועת ד'. ד' ילחם לכם ואתם תחרישון', לכאורה ששוכתו של משה אינה מובנת, הם עומדים שם לחוצים ומפוחדים, והוא אומר להם 'אל תיראו'!?

אלא שמשה רבינו אומר לבני ישראל: שישועתם קרובה מתמיד, אבל יש רק תנאי אחד המעכבם, והוא: האמונה השלמה בישועת השי"ת, וזהו 'ואתם תחרישון', אם אתם תחרישון - לא תדאגו ולא תפחדו אלא תהיו בטוחים בהקב"ה שישועתכם, אז י' ילחם לכם'.

האמת היא שכלל זה תוקף לא רק לגבי שידוכים, אלא לכל ישועה שהאדם צריך, אם אנחנו מבקשים מהשי"ת להושיענו, או ש'בינתיים' אנחנו מנסים להסתדר בעצמנו, כביכול אומר הקב"ה: אם אתה חושב שאתה יכול להסתדר לבד - אז בהצלחה.. אבל אם יהודי פונה להשי"ת ומבקש ישועה מתוך אמונה אמיתית ושלמה שאין אף אחד אחר שיכול להושיעו, ובוודאי שהוא עצמו אינו יכול להסתדר ללא ישועתו, אז הקב"ה מושיט לו יד ומחלצו מן המצר, וזהו ה'קשה כקריעת ים סוף', כי להגיע לאמונה שלמה צריך לעמול קשה, אבל בסוף זה כדאי!

(ע"פ טיב התורה-בשלה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

אימתי יכול להתפלל בשאר לשונות

מציינו בפוסקים שלוש שיטות אימתי יכול להתפלל בשאר לשונות מלבד לשון הקודש וכמו שיתבאר לפנינו:

א. השיטה הראשונה היא

המתפלל יחיד לא יתפלל אלא בלשון הקודש (סי קיא ס"ה) לפי שאין מלאכי השרת נוקטין ללשון ארמית, והוא הדין לשאר לשונות חוץ מלשון הקודש.

אבל המתפלל בציבור יכול להתפלל בכל לשון שירצה, והוא שיבין את אותו הלשון על בוריו (מ"ב סק"ד), והיינו טעמא לפי שהציבור אינם צריכים מליץ, לפי שהקדוש ברוך הוא בעצמו מקבל את תפילתם (מ"ב סק"ט).

וטעמא שתפילת ציבור אינה צריכה מליץ לפני הקדוש ברוך הוא, כי הן אל כביר לא ימאס והוא יתברך יודע מחשבות אדם והכל גלוי וידוע לפניו כל מה שיתפללו ומקבל תפילתם, אבל תפילת יחיד צריכה מליץ שנאמר (אזוב לך, כג) אם יש עליו מלאך מליץ וגו', ומלאכי השרת המליצים אינם נוקטין אלא ללשון הקודש, מפני שאינן מכירין אלא לשון הקודש ושאר לשונות אינם מבינים ואיך ימליצו בעדו (לבוש ס"ד).

ב. השיטה השנייה היא

יש אומרים שזה שאין היחיד יכול להתפלל בשאר הלשונות, הני מילי דווקא כששואל את צרכיו, כגון שמתפלל על החולה, או על שום צער שיש לו בביתו, אבל תפילה הקבועה לציבור, יכול להתפלל בשאר לשונות, וכיון שהיא תפילה הקבועה לציבור, פונה אליה הקדוש ברוך הוא בעצמו אפילו שלא בזמן שהציבור מתפללין (מ"ב סק"ט).

וחולה שאמרנו שאינו יכול להתפלל עליו בשאר לשון, היינו דווקא שלא בפניו, אבל בפניו של החולה מותר להתפלל בכל לשון.

כיון שהקדוש ברוך הוא מצוי שם (גמרא שבת) (מ"ב סק"ט).

ג. והשיטה השלישית היא

יש אומרים שאף יחיד כששואל את צרכיו יכול לשאול בכל לשון שירצה חוץ מלשון ארמית (ד"ט), דסבירא להו שהמלאכים מכירין בכל לשון, אלא שאין הם נוקטין ללשון ארמית לפי שהיא מגונה

בעיניהם, ועל כן לשיטה זו מותרות הנשים להתפלל בשאר לשונות (מ"ב סק"ה).

ובציבור מותר להתפלל אף בלשון ארמי, ובוה אתי שפיר מה שאומרים בציבור יקום פורקן וברוך שמייה וכדומה (פ"ה מגדים) (מ"ב סק"ט).

ולפי זה אם הוא מתפלל בביתו, אינו יכול לומר שום יקום פורקן, וכן מוכח באור זרוע הגדול (מ"ב סק"ט).

וכתב המגן אברהם בשם הספר חסידים, שאם אינו מבין בלשון הקודש מוטב להתפלל בלשון שמבין, ומוכח בספר חסידים שהיינו דווקא אם הוא ירא שמייה ורצונו בזה הוא רק כדי שיתפלל בכונה, אבל אם אינו כן יתפלל בלשון הקודש (ביה"ד ד"ה יבול).

כתב בספר תמים דעים הוא הדין אם מתפללין בכיוון גדול מתוך צרה, שהם שמעיים אף שאין המלאכים מכירין לשונם, שהיה מנשה קבל הקדוש ברוך הוא תפלתו בעל כרחו של מלאכים (נ"ג דברים רבה ב) (א"ד).

מכל מקום מצוה מן המובחר להתפלל דווקא בלשון הקודש, ועיין לעיל מה שכתבנו בשם האחרונים בזה (מ"ב סק"ג), ויוצא בה אפילו אם אינו מבין את הלשון (מ"ב סק"ד).

והטעם לזה, כי יש ללשון הקודש סגולות רבות מכל הלשונות, והוא הלשון שהקדוש ברוך הוא מדבר בו עם נביאיו, כמו שכתב הרמב"ן בפרשת כי תשא, והכמינו ז"ל אמרו כי העולם נברא בלשון הקודש, כדכתיב לזאת יקרא אשה כי מאיש קוצחה זאת (ביה"ד ד"ה יבול).

וגם כשתיקנו אנשי כנסת הגדולה את נוסח התפילה, היו בהם מאה ועשרים קנים ומתם כמה נביאים, והמה נמנו על כל ברכה בתיבותיה וביצורפי אותיותיה בכמה סודות נעלמות ונשגבות, וכשאו אומרים דברים אלו כלשונם של אנשי כנסת הגדולה, אף שאין אנו יודעין לכיון, מכל מקום עלתה לנו תפילתנו כהוגן, כי התיבות בעצמן פועלין קדושתן למעלה, מש"כ כשתתפללים בלע"ז (ביה"ד ד"ה יבול).

ד. וכ"כ הסו"ת בלילה, כי התפילות תיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה בכל מילה ובל נקודה על פי הסוד לעשות יהודים ולתקן תיקונים ולהעלות העולמות, והן הם הפעולות שהיו נעשים בזמן שביט המקדש היה קיים על ידי הקרבות, ועל כן כתב השלי"ה שלא ישנה אפילו נקודה אחת, כי שינוי אפילו נקודה אחת יכול להחריב העולם וכו' עכ"ל,

ועיין בשער הכוונות בדרושי התפילה דכמה סודות עמוקים

ורוין עילאין יש בנוסח התפילה, ועל כן מי שיועד להתפלל בלשון הקודש לא יתפלל כי אם בלשון הקודש ובנוסח התפילה המסודרת מאנשי כנסת הגדולה אף אם אינו מבין, רק שישתדל למצוא איזה אנשים שילמדוהו הבנת נוסח התפילה אם אפשר, מיהו מי שאינו יודע להתפלל כלל בלשון הקודש אף באין מבין, או יתפלל בלשון לע"ז כדי שלא יתבטל ממצות התפילה לגמרי. בלשון הקודש יוצא אף שאינו מבין אם אומר בעצמו, אבל בשאר לשונות צריך שיבין (כ"ד"ח אות ט"ו).

י. וכל זה הוא בסדר התפילה שתיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה כמו שהיו מסודר אצלנו כדור הברכות והקרבנות והמזמורים וקריאת שמע עם ברכתיה ותפילת שמונה עשרה וכו' עד אחר לעינו, וכן מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו ובזמנים, אבל התפילות שתיקנו הקדמונים ולא על פי הסוד האר"י ז"ל מי שאינו מבין אותם בלשון הקודש יאמרם בלשון שמבין, ואין צריך לאומרם בלשון קודש עם הציבור, שהקב"ה בעצמו מקבל תפילתם, מה שאין כן ביחיד שהוא על ידי מלאכים, והם אין נוקטין לשאר לשונות (כ"ד"ח אות ט"ו).

יא. והנה בנוסח התפילה שתיקנו חז"ל יכולים להוסיף באמצע ברכות אמצעיות וכדאיתא בשו"ע סימן קי"ט, והתפילה נאמרת בכל לשון שמבטא בזה משאלות לבו, ואף שחז"ל לא רצו שנתפלל אלא בלשון הקודש, שיש סודות ורמזים הרבה בכל חיבה וחיבה, היינו עיקר התפילה, אבל בשמוסיף לא נקרא סח כיון שזהו דרך תפילה ומענינו, ואם בזה מכוון לבו יותר להתפלל בכונה אין בזה עון, והקב"ה יראה ללב (תשד"ג ח"א סי' ע').

יב. עיין בתשובת חתם סופר שהאר"י בכמה ראיות שמה שהתירו להתפלל בכל לשון היינו דווקא באקראי, אבל לקבוע את הדבר בקביעה תמידית, ולהעמיד שליח ציבור שיתפלל קבוע בשאר לשונות, ועל ידי כך להשכיח לשון הקודש לגמרי, זה אי אפשר בשום אופן עיין שם (מ"ב סק"ג).

יג. ועוד האריכו בזה כל גאוני הזמן, והסכימו שאיסור גמור הוא לעשות כן מחמת כמה וכמה טעמים נכוחים, ונרפסו בדריהם בספר דברי הברית, לאפוקי מכותות חדשות שנתפרצו מחוץ למדינה בזה, והעתיקו את כל נוסח התפילה ללשון העמים, ועבירה גוררת עבירה, שדילוג הברכה של קיבוץ גלויות וברכת ולירושלים עירך, וכשם שרוצים להשכיח זכרון ירושלים כן רוצים להשכיח לשון הקודש מירשאל, פן יגאלו בזכות שלא שינו את לשונם, הקדוש ברוך הוא ישמרנו מדעות אפיקורסות שכאלו (מ"ב סק"ט).

על ידי האמונה בה' ובמשה עבדו זכו לשירת הים

המלאכים מה להם לומר שירה, וכי למצרים ירדתם והאם לפרעה השתעבדתם, ושמחה זו למה תהא לכם, הרי "מעשי ידי טובעים בים".

רק לבני ישראל הותר לומר שירה, כי רק אצלם שייך ענין ה'אמונה'

ועל פי מה שנתבאר יובן ביותר, למה לבני ישראל כן ניתנה השרות לומר שירה, על אף שגם כלפיהם קיימת הטענה ש"מעשי ידי טובעים בים" עתה. כי עיקר השירה של בני ישראל לא היתה על עצם הצלתם מהמצרים, אלא על מה שזכו לראות גילוי שכינה בגילוי נורא, עד שהיו מראין אותו באצבע, וראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים, והפעילו דלרעה של אמונה חושית בה' ובמשה עבדו, ולכן בוודאי הותר להם לומר שירה על כל זאת. לעומת זה המלאכים קדושי עליון שלא שייך אצלם כלל ענין האמונה, כי דבר שרואים בראיה חושית ובידיעה ברורה, לא שייך בזה כלל ענין האמונה, וממילא, המלאכים הנמצאים בשמים ממעל, שאין שם הסתרה כלל, ואין להם בחירה כלל, רק הם יודעים תמיד בידיעה ברורה שאין כמותה, שהשי"ת הוא הבורא והוא היוצר, ארון כל העולמות וריבון כל המעשים, לא שייך אצלם כלל ענין ה'אמונה'.

ונמצא שלא שייך לומר שהמלאכים ביקשו לומר שירה על השגת האמונה, רק בוודאי היה כל כוונתם לומר שירה, על מה שבני ישראל ניצלו מן המצרים באופן תמידי מאחר שהמצרים טובעו בים סוף. ולכן שפיר היה טענה כלפיהם, "מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה"?

והיו רצון מלפני אבינו שבשמים, שנוכה לומר את השירה בפנימיות הלב ובהתעוררות, ולדמות בנפשנו כאילו היום הזה עברנו את הים, בכל יום ויום ובפרט בשבת קודש האת - 'שבת שירה', שנוכה בקרוב לנאולה השלימה, כימי צאתך מארץ מצרים ארצנו נפללות, במהרה בימינו אמן.

בני ישראל גדל הנהגת השי"ת איך שהוא זן כל אחד לפי דרגתו, או אז האמינו בה' ובמשה עבדו באמונה שלימה, ובכח האמונה זכו להשירה.

רק לבני ישראל הותר לומר שירה, כי רק הם היו מקודם בתוך הצרה ועכשיו יצאו לרווחה ועל פי זה נוכל להבין המעלה הנפלאה שמצינו בענין שירת הים, שרק לעם בני ישראל ניתנה או רשות לומר שירה, ואילו למלאכי השרת לא הותר לומר שירה באותו מעמד, כדאיתא בגמרא (מגילה י), "אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב (שמות י"ג) 'ולא קרב זה אל זה כל הלילה', בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקדוש ברוך הוא, מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?!", וכבר תמנו המפרשים בביתא מימרא זו, מדוע לא ניתנה רשות להמלאכים לומר שירה באותה שעה, מה נשתנו מבני ישראל שהותר להם לומר שירה אף על פי שמעשי ידי טובעים עתה בים.

ותיצו בדרך משל: בעיר אחת התגורר איש בליעל 'מוסר', שהציק רבות לכל תושבי העיר ומסר את ממונם לשלטונות. ויהי היום החליט אותו מוסר לעקור דירתו לעיר אחרת, ותהי הרווחה. כמובן ששמחת התושבים פרצו כל גבול, וכל בני העיר חגגו בחוצות בתופים ובמחולות. ויהי כאשר הגיע שמע השמחה אל הישובים הקרובים, התקבצו גם הם ובאו לשמח אתם.

פנה אליהם חכם אחד בתמייה ואמר: בשלמא אנשי העיר הזאת שעבר עליהם כוס התלאת והצרות מאותו מוסר שפל, שמחים הם ומהללים על גאולת נפשם, אבל אתם שאינכם גרים כלל בעיר הזאת, מה מקום לכם לרינה זו, ושמחתכם מה זו עושה.

והנמשל פשוט: עם בני ישראל שנשתעבדו בשעבוד מצרים ועבר עליהם כוס התרעלה, לכן שפיר ארזים הם לחלל ולשבח על גאולתם, ולומר שירה על מפלת שונאיהם. לעומת זה

האותות שבמצרים היו בדרך מקרה חלילה, אף עתה בראותם את הניסים והנפלאות של קריעת ים סוף, או אז כולם יחד הודו למפרע, שכל המכות במצרים היו אף ורק על ידי אצבע אלוקים, והוה 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו, שעתה השיגו האמונה למפרע גם בכל עשרת המכות שראו במצרים. ולכן דייקא עתה על ידי גדול תוקף האמונה שהשיגו, זכו להשיג את השירה.

כשראו גודל ההתגלות הבינו שאין חקר לגדולת הקב"ה

והרה"ק מטשארטקוב ז"ע ז"י, ביאר, שהם שכבר ראו בני ישראל את הדי הגדולה במצרים, אך אז חשבו בדעתם שבוה כבר ראו והשיגו גדולת השי"ת. אמנם עתה בהגיעם על שפת הים וראו את נסי קריעת ים סוף שהיה פי חמש מהמכות שלקו המצרים במצרים, (כמו שאנו אומרים בהגדה של פסח, 'אמור מעתה, במצרים לקו חמשים מכות, ועל הים לקו חמשים ומאתים מכות'), וראו את גילוי אלקותו יתברך שנגלה אליהם על הים, או אז נוכחו לראות שהם רחוקים עדיין כרחוק מרח ממערב מלהשיג את עצמם גדולת השי"ת, ועדיין צריכים הם לכתב אמונה, והוה מאמר הכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'.

על הים ראו את עומק הדין כיצד דנים כל אחד לפי דרגתו דיליה

שמעתי ממו"ז הגאון רבי לוי רבנעביץ בעל מעדני השולחן זצוק"ל, שאמר עוד ביאור נפלא בזה בשם מרן החפץ חיים זיע"א, על פי מה שאמרנו חז"ל (תנחומים פסלה י"ג) מדוע במקום אחד אמר הכתוב 'ירדו במצולות כמו אבן', ובמקום אחר 'יאכלמו כקש', ובמקום אחר 'צילו כעופרת'. ותיצו, שהרשעים ירדו בתוך הים כקש, הלוכים ומטרופן עולין ויורדין, והבתינים ירדו בים כמו אבן, ואילו האושרים נחו מיד בתוך הים כדרך העופרת. ועל פי זה ביאר מרן החפץ חיים, שכאשר ראו

טיב הבנין

בכבודו נגלה עליהם - גילוי האמונה במעמד קריעת ים סוף

בפרשתן כתיב (שמות טו, א), 'אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים'. ופירש"י, 'אז ישיר משה' - אז כשראה הנס, עלה בליבו שישיר שירה.

כבר התייחד הרה"ב בספרים הקדושים לבאר, ב"ה גאון החכם הנס של קריעת ים סוף שדווקא אז נתעוררו בני ישראל לומר שירה, והלא כבר ראו לעיניהם כמה וכמה ניסים ונפלאות שעשה להם השי"ת במצרים, ומדוע רק עתה בקריעת הים עלה בליבו לשיר שירה.

וביאר בזה הרה"ק מרו"ץ זיע"א, הדנה בעת קריעת ים סוף זכו בני ישראל להתגלות האמונה באופן נפלאה, כאשר עין בעין ראו גילוי אלקותו יתברך, כמו שהביא רש"י מדברי המדרש: 'זה אל-ל - בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע, וראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים'. ועל ידי גודל תוקף האמונה שנתגלה להם באותה השעה, זכו להשתגת השירה. והוה מאמר הכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו - אז ישיר משה', בכח גודל האמונה בה', וזכו לשירת הים.

בקריעת ים סוף האמינו למפרע שכל הניסים במצרים היו מאת ה'

עוד הקשו בספרים הק' בביאור הכתוב (שם פסוק לא) 'ויורא ישראל את הדי הגדולה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו', ולכאורה מאחר שראו בעיניהם את הדי הגדולה ואת האותות והמופתים, מה מקום עוד ל'אמונה', הלא הרואה דבר בעיניו בראיה חושית אינו נצרך כלל לאמונה, להאמין למה שראו עיניו, ואם כן מה זה שמסיים הכתוב 'ויאמינו בה' וגו'. ויתרין הרה"ק מקצאצק זיע"א, שעד ביאתם אל הים היה להם עדיין ספקות באמונה, אולי

בימי השובבים הנעלים והמקודשים הללו, מתקדשים בני ישראל קדושים וטהורים, ומעמידים להם 'חומה מימינם ומשמאלם', חומת אש של קדושה וחומת אש של טהרה.

דורשי רשומות רמו כאן, 'המים להם חומה' - אין מים אלא תורה (ב"ק פב), גם כשאישי ישראל הולך חלילה 'בתוך הים' הסוער, בין ברוחניות ובין בגשמיות, הרי אם יכניס עצמו ראשו ומוחו וליבו בתורה יקים סביבותיו חומת אש להגנה ושמירה מכל מרעין בישין, ויהיו המים חומה מימינם ומשמאלם.

ובפסוקי שבת שירה נזן משוררים ישראל (טו), ח: "ברוח אפיך נצטרמו מים, נצבו כמו נד נזלים" - ותרגם אנקלוס: "הכימו מים", ופירש רשי ז"ל כוונתו לפרש תיבת "נצטרמו" שהוא משלשון ערמוניות, לומר שנהגו המים בחכמה וערמוניות, עיני תרגום יונתן בן עוזיאל.

מה היא אותה חכמה וערמוניות גדולה שהערימו והתחכמו כאן המים?

ברם פירשו המפרשים, שהיתה כאן גם חכמה וגם ערמה, החכמה היא במה שנעמדו להם המים כמו חומה בצורה, ונערכו בערימה גבוהה 'והמים להם חומה מימינם ומשמאלם'.

תפקיד החומה הלא הוא להגן מן הצד השני החיצון של החומה שלא יחדרו וליכנסו האויבים, אבל כאן נראה שהיה צורך החומה גם מימין וגם משמאל, והנה כל מה שיש ביבשה יש בים, והים מלא חיות מסוכנות דובים ואריות ולויתנים וכרישים וכדומה, שאם יראו אנשים שם בעומק הים מקום ששורצים החיות טורפות בתוך הים, יהיו ישראל בסכנה גדולה. - לפיכך התחכמו המים ונעמדו להם כמו חומה הן מימין והן משמאל, הן מבחוץ שלא ישטפו מי הים את ישראל, והן מבפנים לומר עד כאן הים, מכאן ואילך הרי זו יבשה שבתוך הים, והרי ליבשה אין לחיות אלו שום אפשרות לצאת.

ומאידך יש כאן גם 'ערמוניות' של המים, לא רק חכמה, שהרי ידוע ומפורסם ש'לפי גלי צונאמי' מרגישות החיות מראש בצונאמי המתקרב ובורחות להם הרחק מן הים, וזה אחד הסימנים של רעידת אדמה ושל צונאמי מתקרב.

והנה כאן יצאו פרעה עם שש מאות רכב פרשים של סוסים אבירים ואיתנים, ומאחר ועתה הים לחזור לעופו ולתקופו בגלים אדירים, יש לחשוש שירגישו הסוסים והפרשים בזה, וכשיחושו שעתידיים הגלים שילכו אותם יסתובבו לאחור לברוח מן הים כדרכם וכטבעם, והרי אנו צריכים אותם עם פרשיהם אל תוך הים - לפיכך התחכמו המים כאן בערמוניות, ועשו עצמם כאילו עומדים הם כאן כחומה בצורה לאורך ימים ושנים, וכמי שאינם מתעתדים לחזור כלל... שהרי כן מוכח שמה שנצרך השי"ת לצוות למשה להטות שוב את ידו על הים כדי שישבו למנוחה, ואי לא צויה הבורא למשה עליהם אין בכוחם לחזור כלל, כדקיימא לן (במדבר יח, כב) 'האומר לים עד פה תבוא', ובכאן העמידם כחומה עד פה ותו לא לעולם, וממילא לא הרגישו לא החיות ולא המרגישים כלום, שנראה כאן כמו סוף הים לעולם - וזו היא ערמוניות והתחכמות טובה.

ובנתן דרכנו למדוד לחכמת ישראל להם 'חומה מימינם ומשמאלם' כנגד הייצר הרע והיללותו, שיש להעמיד זו החומה הרוחנית גם כן בהתחכמות וערמוניות כנגד מלחמת היצר. שהרי כל שירת הים והניסים רומזים בפנימיות למלחמת היצר ולמלחמה שלמעלה כנגד כוחות הרע, הרציני לבלול אותנו ור"ל בנזף ובנפש - ולכן אמרו בגמרא (ברכות יז) לעולם יהא אדם ערום ביראה, שצריך להערים ולהתחכם, לחשוב מחשבות להבין היכן טמין אותו זקן וכסיל את המלכות, וכמאמר שלמה המלך ע"ה כי בספר החכמה (משלי כ, יח) 'מחשבות בעצה תכון, ובתחבולות עשה מלחמה'. כי פשוט יחיה יבוא היצר לאדם בפשיטות להכשילו בדבר שנוהר ממנו, רק שתחכם לתפוש בחולשתו, ועל כך צריך להכין מחשבות בעצות טובות, ולעשות מלחמה כנגדו. וימי השובבים הם הינם ימים המוכשרים והמוכנים ומסוגלים מאוד לישראל לצאת למלחמה זו, בניצחון איתן, והמים להם חומה מימינם ומשמאלם, * * * בסייעתא דשמיא מרובה, אמן.

זכרנו ימים מקדם בימי השובבים הנעלים והמקודשים, שהיו נקיי הדעת שבירושלים קרתא דשופרא, צדיקים יראי אלקים מסלחה ומשמנה, ועריכים התעניות והתיקונים והתפילות שנתקנו לימי השובבים... והיה ניתן להרגיש לחוש היטב באווירה של ירושלים של מעלה בימי התשובה הללו, מעין קדושת יראת הימים הנוראים. על כמה יחידים מהם, מעט מעיר, מתי מספר מרבים ושלמים, נספרה נא כאן. ואתמקד נא עתה לא בעבודתם של צדיקים מפורסמים מקובלים אנשי עליון מרבים ירושלים, כי אם מאנשים שמתוך חבורת יראת השם.

אחד מן המיוחדים מבני עליה שבחבורה הקדושה של היראים והכשרים, היה הרב הגאון בנגלה ובנסתר, י"א שמים וירא חטא, מורנו הר"ר יצחק [בן הר"ר פנחס] הגאון [הפומנ] זצ"ל [אראציט היה השבוע ביום שני ח' שבט]. יריעת חניו הנעלים ארוכת מידות היא, מלאה מן אל נן בתורה ועבודת ה', אותו צדיק דבוק היה בעוה ותעצמותו ברמ"ח איבריו וש"ה גידיו בתורה הקדושה, ובנותן התורה הבורא יתברך שמו.

הוא היה מבקש ה' באמת, ועובד אלוקים בכל מהותו. יסוד מהלך

חיוי מבוסס על 'קבלת עול מלכות שמים', כמי שמתהלך בהיכל המלך שכל מחשבותיו ורעיוניו נתונים להשביע את רצון המלך, ולעשות נחת רוח לפניו.

פרק נורא הוד במסכת חיוי המופלאה היה עבודת קודשו בימי השובבים, הוא היה אורב תעניות וצומות, נוהג היה להתענות פעמים רבות מסיבות שונות השמורות עימו. - אבל בולטם במיוחד היה תעניתו בימי השובבים, עליהם הוא כמובן לא ויותר בשום אופן.

את הצומות האלו של השובבים היה מקיים בדחילו ורחימו ובשלימות מופלאה, בכל תענית ותענית היה מתענה מן השקיעה עד שאנו מתענים ביום הכיפורים.

ביודעי ומכירי קאמנא, ידוע לי שהיה מתענה לפעמים בימי השובבים שני ימים ושני לילות

רצופים! דהיינו, מיום רביעי לפני השקיעה עד ליל שבת קודש, ארבעים ושמונה שעות רצופות!

גם בשבוע האחרון לימי חיוי עלי אדמות הוא צם ביום חמישי את תענית שובבים בידו עם כל בני החבורה הקדושה, כשהתכנסו יחדיו כדרכנו ביום זה לתורה תשובה ותפילה בהיכל ישיבתנו "שער השמים".

בימי תעניות שובבים אלו, אף שהיה צם ומתענה יממה שלמה כאמור, הוא כמובן לא נח כדרך הרבה אנשים בימי הצום, אלא היה יושב ולומד בהתמדה גדולה כהרגלו בלא שום שינוי כל דהוא, וביגיעה עצומה כדרכו תמיד.

יש בנותן טעם, לידע ולהודיע כאן את הנהגתו בקודש "בימי השובבים" המקודשים, שהיתה באופן עילאי עד מאוד, כדרכו בכל ענין בעבודת הבורא להתייחס ביראה מופלגה וברצינות מרובה, שום דבר לא נעשה אצלו כמצוות אנשים מלומדה, כי אם בחשק גדול והתחדשות נפלא, ומתוך אהבת הבורא.

בכל שנה ושנה בטרם הגיעו ימי השובבים המקודשים, היה לומד ומשנן את 'כוונות האר"י והרש"ש' של ימי השובבים בעיין, וחזר עליהם היטב כדי שידע אותם על בוריים. ואכן זכה לחדש תמיד דיוקים חדשים ומאירים בתפילת ענונו של הרש"ש לימי השובבים, כאשר שמעתי ממנו כמה וכמה פעמים.

אך הוא לא הסתפק במה שלמד בתורת 'הכנה' לפני השובבים את הכוונות והייחודים, אלא אף בימי השובבים עצמם היה חוזר ומשנן שוב את כל הכוונות של תפילת ענונו להרש"ש כדי שהיה בקי ורגיל בהם. על דרך שפירש רשי ז"ל בפרשת יתרו (שמות יט, כד) "שמרוזין את האדם קודם מעשה, וחוזרין ומזוזין אותו בשעת מעשה".

ומה מאוד היה נהדר מראהו בימי חמישי של שובבים, כשערכנו את 'תפילת מנחה' של שובבים כדרכנו, ברוב עם הדרת מלך, בהיכל ישיבתנו הקדושה "שערי שמים", והוא היה עומד ספון בפניו ושופך את נפשו בתפילות הנרגשים שעה ארוכה ברמעות שלש, ביחד עם שגב בני החבורה הנעלים המשתתפים בתענית ותפילת היום, ובתיקון העצום והנשגב של ימי השובבים.

לבי אומר לי, של קודם שאתלך לעולמו באמצע ימי השובבים [לנב"ע ביום שבת קודש ח' שבט תשמ"ט], כדי שיהיה בכך למליץ ישר למעלה, כשאל לפני המלך מלבו של עולם איש נאמן של עבודת השובבים, להגיד ולספר לפני כיסא הכבוד שבשחן של בניו האהובים ישראל עם קדושים, ולתאר באיזה התערורות תשובה עצומה ניגשים הם לתפילות ימי השובבים ב'ישיבת "שער השמים", עם הכוונות והייחודים שגילו לנו רבותינו מצוקי ארץ, רבינו האר"י הקדוש ורבינו הרש"ש ז"ע, ושבים בתשובה שלימה מעומקא דליבא לפני ה' יתברך, לעורר ולהעיד שם למעלה 'מה נזרא המקום הזה, אין זה פי אם בית אלקים, וזה שער השמים' (בראשית כח, יז). - והלא קודשא בריך הוא שש ושמה לשמוע ולקבל דברי סיגוריא על בניו אהוביו.

הנהגה נוספת יקרת ערך ראינו אצל אותו צדיק, שגם בתפילת מעריב לא מוצאי התענית לא מיהר כלל בתפילות, כדי שיוכל למהר לשבור את הצום וללכת לאכול... אלא אדרבא התפלל באריכות כדרכו בכל תפילה, בכיסופים ובענגועים לפני ה' יתברך, לא פעם הבחנתי בו בעת שכולם כבר סיימו מומן את התפילה, ואף הספיקו לטעום מן המיני תרגימא המוגשים לאחר הצום, שעדיין עומד הוא ומתפלל ושופך צקון ליבו נוכח פני ה'.

אין ספק בדבר שעבודת קדשו בימי השובבים הללו עשתה רושם גדול, בסגולת התיקון המופלא, להביא טוב על ישראל.

עוד אזכירה נא בערגה את אחד מן החברים היקרים, בין היראים והעילויים שבחבורה, ה"ה מורנו הגאון הצדיק רבי ישעיה דייטש זצ"ל בעל מחבר ספר "מלכה של תורה" על חומש רש"י.

הוא היה צם ומתענה בימי השובבים כל ימי חיו, גם בשנתו האחרונה בהגיע לימי שיבה טובה, לא ויותר בשום אופן לתענית קודש הללו, ורעו את כל תעניות השובבים המקודשים מפורסם היה בגודל צדקותו ויראת חטאו, ובכל ספק קל ונדנד שאלה היה עולה ומתייעץ עם הרבנים הפוסקים מורי הצדק שבישיבתנו "שער השמים", ובעיקר היה מציע את ספקותיו בבית מדרשו בפני מורנו הגה"צ רבי אהרן מרדכי רוטנר זצ"ל, שהיה ידוע גם כן בקפידת ההלכה וכשנפטר הוא ונתנו הרבנית מחברתו בקודש במוצאי ראש השנה, ונצרך לצאת מיד מן החג אל הלוויה וימי השבעה, הוא לא החליף את הגרביים הלבנות שהיה לבוש בהם בימי ראש השנה,

סיפורי השגחה פרטית שנשדחו ומערכת ע"י הקוראים

מבט לחיים

סערה עזה השתוללה בחוץ, גשמים עזים בתוספת רוחות חזקות ואני צריך לצאת להתפלל שחרית, עטור בטלית ותפילין לבשתי את המעיל, ובתפילה שאזכה בגילי להגיע בשלום לבית הכנסת ולא ליפול חלילה או כל נזק אחר, התקדמתי לכיוון דלת היציאה מהבית.

בפתח הדלת קבלתי שיחת טלפון, על הקו מקורב שלי שאמר: 'בדיוק עברתי כאן, אולי אתה צריך טרמפ לבית הכנסת?' שמחתי מאוד ויירתי לרכב. המקורב אמר שעדיין לא התפלל ולכן גם נשאר להתפלל איתו.

בסיום התפילה הוא לקח אותי הביתה והודיתי לה' מאוד על גודל ההשגחה שבדיוק הוא עבר והקב"ה שם לו בלב להתקשר אלי במזג אוויר קיצון.

בהמשך היום סיפרו לי שזו לא היתה כזו השגחה גדולה ומורכבת, אלא שמעשה שהיה כך היה: 'הבת שלי המסורה דאגה שלא אפול בדרך לבית הכנסת עקב מזג האוויר קיצוני, והתקשרה לכמה עד שמצאה מישהו שבאזור, והמקורב רצה שתרגיש טוב או הוא אמר שהוא בדיוק בסביבה...' שמעתי את זה ותקנתי אותם בהסתכלות על נושא ההשגחה הפרטית. אדרבא, עתה יש יותר על מה להודות לה'!!! הקב"ה העיר את הבת שלי בשעה מוקדמת בבוקר ושם לה בלב לדאוג לי ולהתקשר עד שמצאה נהג שסייע אותי.

הרי מדובר במערכת השגחה הרבה יותר סבוכה מאשר שאדם בדיק נקלע לאזור ועל כך צריך להודות הרבה יותר!!! ברגע שיש אדם נוסף באמצע הסיפור, הוא מודה לאדם במקום להודות לה', זה בלבול אמונה, על כך צריך להודות אף יותר. ובאמת כאשר הכל הולך חלק ללא נפילות וללא תקלות. גם זה ההשגחה פרטית הרבה יותר מאשר שאדם בדיק נופל ומחליק ובדיק הרופא עבר שם, צריך להודות הרבה יותר על מה שחזק ללא תקלות!!!

תמונה: א. סמול

מעניין לזכות את הרבים סיפור של השגחה פרטית

מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמואלס

בפקס: 15326517922

או לא: o.y.wines@gmail.com

המשך בעמוד הבא

רמזים מרובים על כנסת ישראל קודש בתפילותיו הנרגשות, שעלו עד כיסא הכבוד.

והנה באחת השנים בהגיע יום ערב שבת קודש, עלה ובא לבית הרב אחד מנכדיו אהוביו, בחור צעיר, שחשקה נפשו להגיש תשורה ומתנה יפה לזקנו הצדיק. הוא ניגש לזקנו באהבה רבה ובשמחה גדולה, ונתן לו במתנה **אבנט חדש**, גארטל עבה מאוד שיש בו עשרים וששה חוטים שזורים ממשי עדין, כנגד שם הוי"ה ברוך הוא. ואמר לפני זקנו הגדול, שבהיות שניגש למעמד התפילה האדיר לפני אלפי ישראל, חשב שמן הראוי להעניק לו גארטל מיוחד זה לכבודה של תפילת שובבי"ם רבתי.

מתחילה היה קשה לרב לקבל אותה תשורה, הנכד כנראה לא ידע על כך שהגארטל שנוהג הסבא לחגור בתפילתו הנוראה הוא מאותו צדיק נשגב, ומלבד זאת גם הגארטל החדש הגדול והעבה לא נראה כל כך בעיניו של הסבא, וחשב לדחות ממנו אותה מתנה באדיבות.

אך לאחז שהתבונן בדבר יותר החליט לוותר ולהעביר על מידותיו, שבביל לחזק בזה את רוחו של אותו בחור צעיר שהגיש את המתנה בהתרגשות גדולה. ולפיכך קיבל הרב מידו של הבחור את תשורת האבנט בסבר פנים יפות. הוא הודה לו על כך בחיוך רחב, ושמה עימו בשמחתו.

ואכן לקראת המעמד הגדול יצא הרב בהדר תפארתו כשהוא חגור באותו אבנט חדש שקיבל במתנה באותו יום, וערך בו את התפילה הגדולה בהדרת קודש רבוב עם.

בהגיע הרב אל ביתו נאווה קודש אחרי כאלות מעמד התפילה. קרא לאותו נכד חביב שהיה מלא שמחה והתרגשות על שנערך המעמד עם הגארטל שלו... ולאחר שהורה לו שוב על המתנה החשובה, פנה אליו ואמר: דע לך נכדי חביבי, שלא היה לי קל לקבל ממך את תשורתך, הוא גילה את אוונו את מנהגו בקודש מזה עשרות בשנים להתפלה עם אותו גארטל קדוש וטהור ממורשתו של רבן של ישראל קודש הקדשים מסטמאר, והיה קשה לו 'לוותר' על התפילה בגארטל זה, ומה גם שזה האבנט החדש היה עבה מאוד ולא היה נוח לחגור בו - אלא שאף על פי כן לא רציתי לאכזב אותך, וייתרתי על מנהגי והתגברתי בדבר כדי לעשות רצונך ולשמח אותך!

אבקש ממך אפוא. נכדי היקר והחביב, שגם אתה מצדך תקבל עליך קבלה טובה בתשובת ימי השובבי"ם. לוותר ולהתגבר בדבר שהיצר מעבר בו, ובכך נעלה ריח ניחוח לפני השם יתברך, כשנכבש את הרצון הטבעי שלנו מפני רצונו יתברך הנעלה, נחח רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. הנכד כמוך נענה בחפץ לב, וקיבל על עצמו 'קבלה טובה', שיש בה התגברות עצומה בקרבת אלקים טוב.

והנה מנהגו בקודש של הרב הצדיק לערוך בשמחות נישואי צאצאיו את מנהג ריקוד הקדוש של ה'מצוה טאנץ' עם גארטל מקודש זה של הרב"ק מסטמאר. אך בחתונתו של אותו נכד חביב, ביקש שירקוד הרב את ריקודי הקודש עם אותו גארטל שהעניק לי במתנת השובבי"ם, שבו התפלל בפני קהל ועדה את תפילות המנחה הנוראות של ערבי שבתות השובבי"ם.

בדין אבל שאינו מחליף מלושים חדשים, אלא ישב כך בכל ימי השבעה עם הגרביים הלבנות, ולא אבה להחליף לגרביים שחורות. באומרו שלאחר שבירר הדבר יצא לו שכך יש להמיר בהלכה זו, ולא היתה לו שום התפעלות מן הבריות, מה יאמרו ומה יגידו...

שנים רבות היה לומר בחברותא בקביעות עם ב"ק האדמו"ר מפנסק רלין זצוק"ל, בספר הקדוש "בית אהרן", ויחזיו היו משתעשעים באהבה עצומה בתורה וחסידות ועבודת השם יתברך בתמימות.

עבודת קדשו בימי השובבי"ם בתעניות ובתפילה, היתה לשם דבר, וכל רואיו היו מתעוררים בהרהורי תשובה למראה הבן המתחטא לפני אביו שבשמים בתשובה שלמה מקיורות לב.

ואף לבקשתו זו נענה הסבא הצדיק, הוא נטל אפוא את שני האבנטים יחד וקשרם זה בזה, וכך יצא בריקודין עילאין בחיבור האבנט הקדוש של אותו צדיק עם אבנט תפילות השובבי"ם, והיה באותו ריקוד נורא התעוררות עצומה של תשובה מאהבה, מתוך שמחה ודבקות אלקים חיים.

המשגיח המפורסם של ישיבת חברון, הגאון הצדיק רבי אהרן כהן זצ"ל, היה מוכיח הרבה את תלמידיו בני הישיבה הקדושה על שביירת תאוות האכילה - בפרט היה מזוהר על כך רבות בימי השובבי"ם הקדושים. בשיחותיו הנעלות שהיה מוסר בימים אלו, הן בשיחות השבועיות הכלליות לכל בני הישיבה, והן ב'וועדים' הנמסרים לחברות בני עליה, היה מעורר רבות על תאוות האכילה, ומזכיר תדיר לפנייהם את התיקון הגדול שבימי השובבי"ם בקיום 'תענית הראב"ד' כידוע.

באחת השנים נכנס אל מרן החזון איש זצוק"ל, בבקשת עצה טובה כיצד להדריך את הצעירים בני הישיבה בדרכי שבירת תאוות האכילה.

אמר לו מרן החזון איש בבת שחוק: הנה לרבינו ה'קצות' [בעל קצות החושן] לא היה שום מושג בתאוות האכילה! כי את הכל שיבר ביגיעתה של תורה הקדושה! ובעת אכילתו הרי היה מחשב ומחשבן עוד שטיקעל קצות... וממילא נפרדה ממנו תאוות האכילה מכל וכל, והתבטלה בשרשה! כענין שהוכיחו זאת בעליל בספרים הקדושים [ע"י "מולדות אדם" לשובבי"ם ת"ת] בראיה ברורה מן המציאות - הנה רואים אנו במו עינינו, כשהאדם עוסק בתאוות עולם הזה, כדוגמת משחק ה'קארטען' [קלפים] שהיה מצוי מאוד בימיהם, ובמזמניו אנו כיום רואים זאת בהתמכרות גלישה ב'אינטרנט' [אינטערנעט] הידוע לשמצה, וכן בכל כיוצא בזה במשחקי 'שחמט' או 'כדורגל' ודומיהם - שהתאוה בער בו מאוד! ואפילו לילה שלם יוכל לשבת ברצף אחד של גלישה, ללא שום צורך לאכול, ולא ירגיש שום צורך מצרכי הגוף!

וכל רואה ישתומם, היאך שכח זה האיש את עצמו ואת כל צרכיו המינימאליים שעות רבות?!

אך סיבת הדבר הוא, מחמת כי מאוד ערב לו זה הדבר, ומתאוה לו והושק בו מאוד, לכן עזב את הכל, שכח עולם ומלואו, ואפילו אכילה ושתייה שצריך להחיות את נפשו נשכח ממנו, ואינו מתאוה כלל לאכול באותה עת שליבו ונפשו מתענגים באותו תענוג.

ואם כן הלא הוא קל וחומר בן בנו של קל וחומר. כל שכן שכשעוסק בחמדתה של תורתנו הקדושה, הרי פשוט שעל ידי עריבות נעימות מתיקות התורה לא ירעב ולא יתאוה לשום דבר אחר, וכל שאר התאוות ממילא בטלות.

ובענין שמעיד בנו רבינו האור החיים הקדוש זצוק"ל בפרשת כי תבוא (דברים כו, יא): "אין טוב אלא תורה (אבות ה, ג), שאם היו בני אדם מרגישים בתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה! ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם" עכ"ל. החוצר להבות אש.

רמו נאה יש בזה: "שובבי"ם" עולה בגימטריא "ש"ס", רומז שעיקר תיקון ימים אלו הוא בלימוד הש"ס ביגיעה רבה ובהתמדה גדולה.

מן הראוי להסמיך בזה מה שכתב בהנהגות הרבי ר' שמואל שמעלקא זצוק"ל מניקלשבורג (אות נב) חול"ק: "בכל פעם יאמר באמצע הלימוד 'המאור שוב יחזרנו למטב'. ובכל פעם שהייצר מסיתו לסיים בענין, ולקצר בלימוד, מחמת עייפות, או חסרון הבנתו, או מחמת שיחת הילדים. יגער ביצר הרע ויתגבר עליו מאוד, וישבור טבעו, וילמוד יותר מהרגלו, ובכוח, עד שייגע - ובוהו משבר הקליפות וההיצונים, ומכפרין לו אפילו על כריתות ומיתות בית דין, ומיתה בידי שמים. כי הלימוד בתנ"ך ומשנה וגמרא ופוסקים, שהוא בכח ובקול, ובנעימות הקול, בלי שום מחשבה זרה, ובנענוע הגוף. ומטהר ומצחצח הנשמה, ומחדר השכל, ומשבר הקליפות וההיצונים מכל וכל" עכ"ל.

שובו בנים שובבי"ם!

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהדגה צ" רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מתקשרים אחרונים מקבלים ללא דמי משלוח!

יור"ל ע"י קהילת ישיבת בית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! את לחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. zelig@gmail.com or text 718-249-7173 | Sheldon@hpins.net Or www.zelig.com